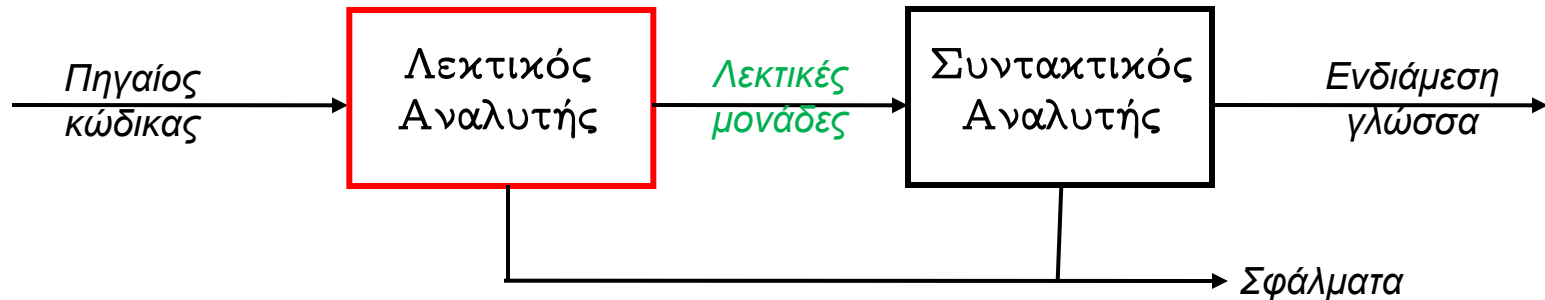

Αρχές Γλωσσών
Προγραμματισμού &
Μεταφραστών 2010-2011

Compiler Tools:
Lex / Flex

Φάση Λεκτικής Ανάλυσης (1)

Scanner (Λεκτικός Αναλυτής)

- *Είσοδος*: Το πηγαίο πρόγραμμα (μία συμβολοσειρά).
- *Έξοδος*: Λεκτικές μονάδες (tokens)
 - **Token**: αναπαρίσταται από ένα ζεύγος $\langle \text{tokenName}, \text{attribute} \rangle$
 - **attribute**: αριθμός, συμβολοσειρά, δείκτης στον πίνακα συμβόλων, δομή κ.λ.π. Το attribute είναι προαιρετικό.
 - **tokenName**: ένα αφηρημένο σύμβολο που εκφράζει μια κλάση χαρακτήρων και το οποίο αποτελεί είσοδο στον parser.
 - π.χ. η ακολουθία χαρακτήρων $x = x + y ;$ γίνεται:
 $\langle \text{id}, x \rangle \langle \text{eq}, = \rangle \langle \text{id}, x \rangle \langle \text{plus_op}, + \rangle \langle \text{id}, y \rangle \langle \text{sc}, ; \rangle$

Φάση Λεκτικής Ανάλυσης (2)

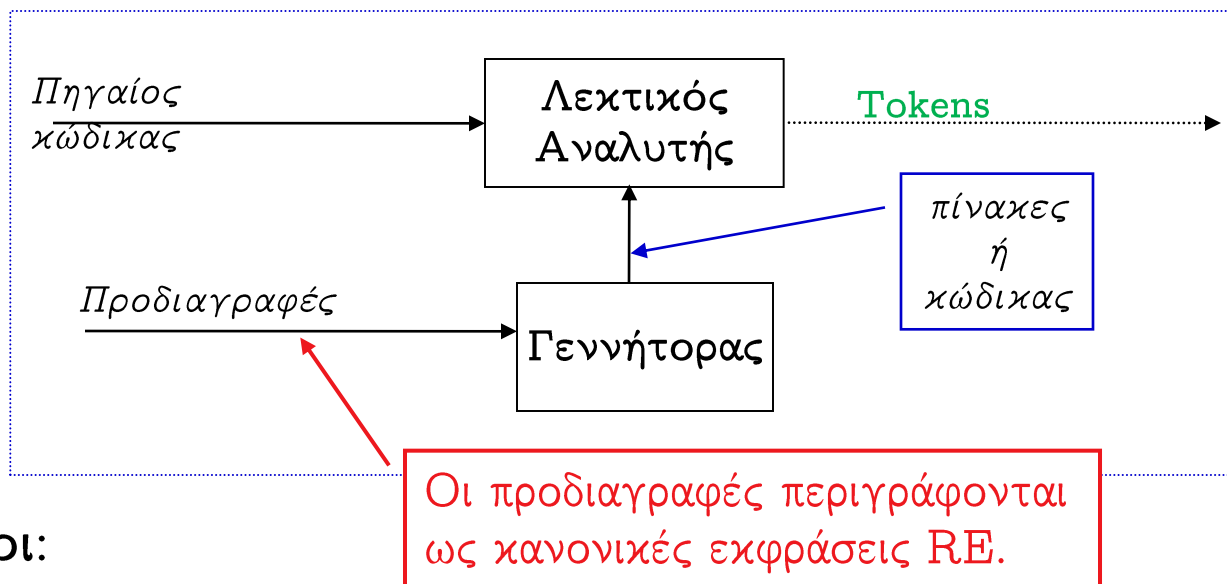
Σχετικές Έννοιες:

- **Pattern**: αποτελεί μια περιγραφή της μορφής που μπορούν να πάρουν τα λεξήματα (π.χ μία κανονική έκφραση)
- **Lexeme** (ή λέξημα) : μία ακολουθία χαρακτήρων που ταιριάζει με ένα pattern (π.χ. το keyword *while*, ή το string "*Ceid*")

Λεκτική ανάλυση: Διαβάζει χαρακτήρες από την είσοδο και τους ταιριάζει με **patterns**, παράγοντας **lexemes** , τα οποία αντιστοιχίζονται σε **tokens** που αποτελούν την είσοδο του συντακτικού αναλυτή.

Γιατί είναι χρήσιμη η μελέτη Λεκτικών Αναλυτών?

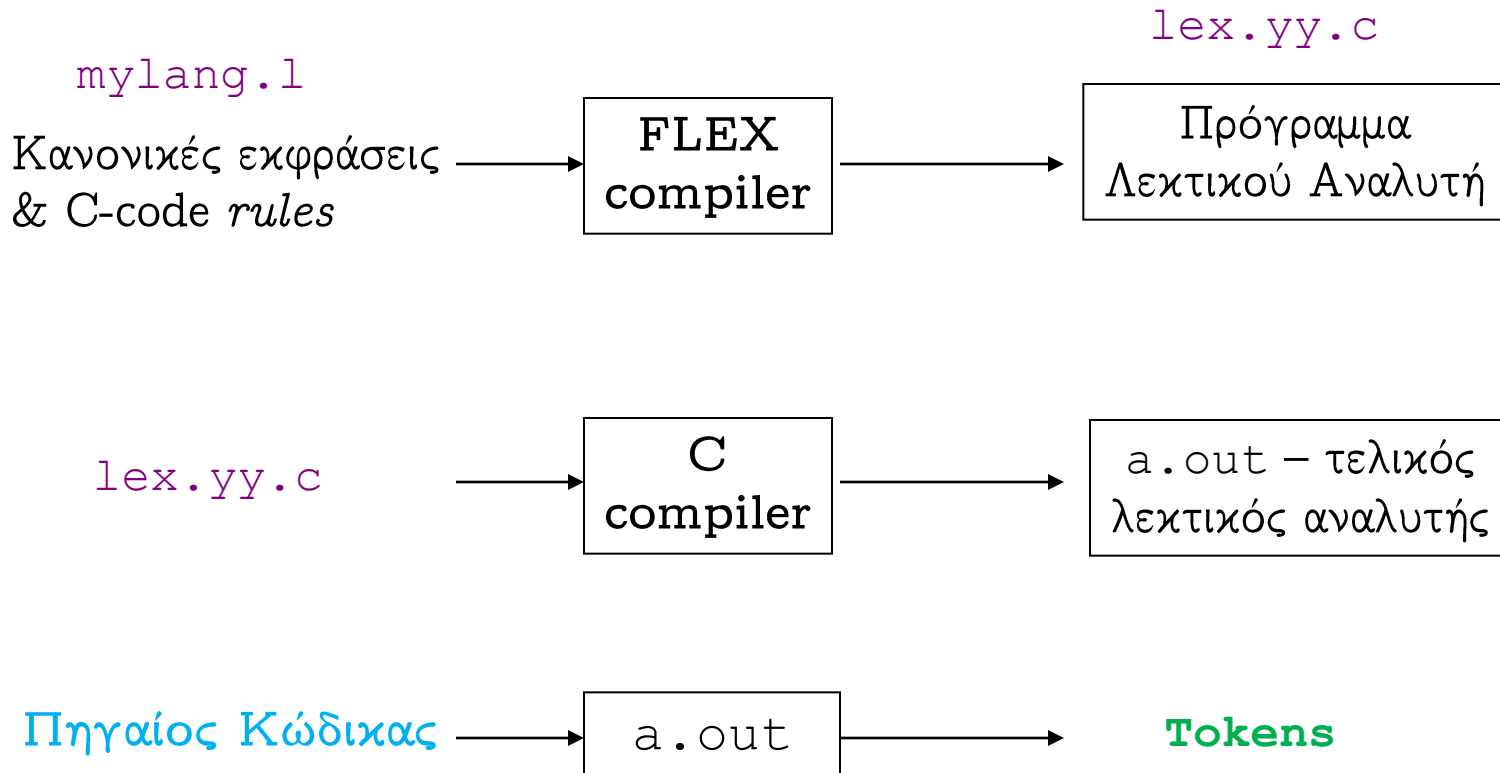
- Θέλουμε να αποφύγουμε την κοπιαστική δουλειά της χειρονακτικής γραφής λεκτικών αναλυτών.
- Σε πολλές εφαρμογές όπως, grep, website filtering, διάφορες εντολές “find” κ.λ.π χρησιμοποιούνται πεπερασμένα αυτόματα.

Στόχοι:

- Απλοποίηση περιγραφής προδιαγραφών
- Απλοποίηση της διαδικασίας υλοποίησης λεκτικών αναλυτών

Flex – Fast Lexical Analyzer

Κανονικές Εκφράσεις στον FLEX (1/2)

- Ο Flex υποστηρίζει μία επέκταση των Κ.Ε:

Κανονική Έκφραση	Ερμηνεία
x	ο χαρακτήρας x
.	Οποιοσδήποτε χαρακτήρας εκτός του χαρακτήρα αλλαγής γραμμής
"abc"	η ακολουθία χαρακτήρων abc
[abc]	Οποιοσδήποτε από τους χαρακτήρες a,b,c
[a-z]	Οποιοσδήποτε από τους χαρακτήρες a έως z
[^a-z]	Οποιοσδήποτε χαρακτήρας εκτός των a έως z
r*	Καμία ή περισσότερες επαναλήψεις της Κ.Ε r
r	Μία ή περισσότερες επαναλήψεις της Κ.Ε r
r?	Μία ή καμία επανάληψη της Κ.Ε r

Κανονικές Εκφράσεις στον FLEX (2/2)

Κανονική Έκφραση	Ερμηνεία
$r\{i,j\}$	Από i έως j ($0 < i < j$) επαναλήψεις της r
rs	Ακολουθίες που προκύπτουν από παράθεση των r,s
(r)	Οι παρενθέσεις ορίζουν την εφαρμογή των τελεστών
$r s$	Ακολουθίες που ικανοποιούν την r ή την s
\hat{r}	Ικανοποιείται μόνο αν η r βρίσκεται στην αρχή της γραμμής
$r\$$	Ικανοποιείται μόνο αν η r βρίσκεται στο τέλος της γραμμής
$\langle\langle\text{EOF}\rangle\rangle$	Ικανοποιείται όταν συναντηθεί το EOF

Για την χρήση των ειδικών χαρακτήρων $\$,|,\hat{,}(,)$, κτλ ως κυριολεκτικών πρέπει να προηγηθεί backslash \backslash

Flex input file

- Δομή αρχείου εισόδου

declarations

%%

translation rules

%%

Auxiliary functions

Τμήμα 1 : **declarations** (ορισμοί)

- Το `declarations section` αποτελείται από:

- Ορισμούς ονομάτων που χρησιμοποιούνται ως συντομογραφίες Κ.Ε και έχουν την μορφή:

`name regular_expression`

πχ:

`DIGIT [0-9]`

`ID [a-z][a-z0-9]*`

- Κώδικα που θέλουμε να συμπεριληφθεί στον παραγόμενο λεκτικό αναλυτή, συνήθως δηλώσεις μακροεντολών, μεταβλητών και τύπων δεδομένων μέσα σε `'%{ %}'` πχ:

```
%{  
#include<stdio.h>  
#define TK_IF 0  
typedef struct{  
char* lexeme;  
int lineNumber, charPosition;  
} tokenInfo;  
%}
```

Αυτές οι γραμμές κώδικα αντιγράφονται όπως έχουν στην έξοδο

Τμήμα 2 : **rules** (κανόνες)

- Το τμήμα κανόνων είναι το κύριο τμήμα του προγράμματος και αποτελείται από κανόνες της μορφής:

`pattern {action}`

pattern ενέργεια

Το λέξημα που ταιρίαζε στο
`pattern (char*)`

Πχ:

```
%%  
{DIGIT}+ { printf("An integer: %s (%d)\n", yytext, atoi(yytext));}  
{DIGIT}+"."{DIGIT}* {printf("A float: %s (%g)\n", yytext, atof(yytext));}  
if|then|begin|end|procedure|function {printf("A keyword: %s\n", yytext);}  
{ID} { printf( "An identifier: %s\n", yytext ); }  
+"|"-|"*"|"\/" { printf( "An operator: %s\n", yytext ); }  
{"[^]\n"} /* eat up one-line comments */  
[\t\n]+ /* eat up whitespace */  
. { printf( "Unrecognized character: %s\n", yytext ); }  
%%
```

- Όταν ικανοποιείται ένα `pattern` ο κανόνας ενεργοποιείται και ο κώδικας του `action` εκτελείται
- Όταν ικανοποιούνται περισσότεροι κανόνες ταυτόχρονα, επιλέγεται αυτός που καταναλώνει περισσότερους χαρακτήρες
- Εάν καταναλώνουν τον ίδιο αριθμό, επιλέγεται αυτός που έχει δηλωθεί πρώτος

Τμήμα 3 : **Auxiliary functions**

- Κώδικας ορισμένος από το χρήστη. Εδώ κρατάμε και οποιεσδήποτε συναρτήσεις έχουν ορισθεί από τον χρήστη και χρησιμοποιούνται στα actions του τμήματος 2. πχ:

```
int main(int argc, char ** argv )
{
    ++argv, --argc;
    /* skip over program name */
    if ( argc > 0 )
        yyin = fopen( argv[0], "r" );
    else
        yyin = stdin;
    yylex();
}
```

lex input file

Η lexer function που παράγεται από το flex

Καταστάσεις στον Flex

- Ο Flex υποστηρίζει την υπό συνθήκη ενεργοποίηση ενός κανόνα μέσω της έννοιας της κατάστασης. Αρχικά ο Flex βρίσκεται στην κατάσταση *INITIAL*.
- Οι καταστάσεις δηλώνονται στο τμήμα ορισμών (π.χ %s A_STATE)
- Ένας υπό συνθήκη ενεργός κανόνας γράφεται ως εξής
 - `<A_STATE>regular_expression action`
ή ως:
 - `<A_STATE,ANOTHER_STATE> regular_expression action`
όπου ο κανόνας είναι ενεργός σε οποιαδήποτε από τις δύο καταστάσεις.
- Η μετάβαση σε μία κατάσταση γίνεται γράφοντας στο τμήμα action :
BEGIN(A_STATE);

Περιβάλλον Flex

- Μερικές από τις κυριότερες διαθέσιμες μεταβλητές/συναρτήσεις:
 - `char *yytext` : περιέχει το κομμάτι του κειμένου που έχει ικανοποιήσει την κανονική έκφραση (λέξημα)
 - `int yyleng` : ένας ακέραιος που δηλώνει το μέγεθος του `yytext`
 - `FILE *yyin` : το προκαθορισμένο αρχείο εισόδου
 - `int yylex()` : η παραγόμενη συνάρτηση λεκτικής ανάλυσης· επιστρέφει το αναγνωριστικό της λεκτικής μονάδας που διαβάζει
 - Περισσότερα στο [Manual του Flex...](#)

Παράδειγμα (1/3)

- Θέλουμε να φτιάξουμε ένα απλό λεκτικό αναλυτή που αναγνωρίζει email διευθύνσεις.
- Ο αναλυτής θα πρέπει να βγάζει κατάλληλο μήνυμα λάθους αν εισαχθεί μη έγκυρο email.

Παράδειγμα (2/3)

```
%{
#include <stdio.h>
#define TK_EMAIL                257
#define TK_ILLEGAL_SEQ         258
int emailcount=0;
}%

letter    [a-zA-Z]
word      {letter}{letter}+
digit     [0-9]
other_chars  [.\-_]
id        {letter}({letter}|{digit}|{other_chars})*
domain    {word}\.{word}(\.{word})*
email     {id}\@{domain}
ws        [ \t\n]

%%

{email}   { printf("I have found %d emails, and counting...\n",++emailcount); return
TK_EMAIL;}
{ws}      { /* ignore whitespaces */ }
.         { return TK_ILLEGAL_SEQ; }

%%
```

Παράδειγμα (2/2)

```
int main(int argc, char* argv) {
    int token;

    while ((token = yylex()) != 0) {
        if (token == TK_ILLEGAL_SEQ) {
            printf("Encountered illegal sequence \n ");
        } else {
            printf("Email: %s\n", yytext);
        }
    }
    return 0;
}
```

- **ΑΣΚΗΣΗ** : Να τροποποιήσετε τον παραπάνω κώδικα ώστε να χρησιμοποιεί ως είσοδο ένα αρχείο με το όνομα `email_input` και να παράγει ως έξοδο ένα αρχείο `email_output` που περιλαμβάνει όλα τα emails του αρχείου εισόδου.

Ευχαριστώ πολύ